

СІВЕРЯНСЬКІ ЛЕГЕНДИ

СВИНЯЧИЙ ШЛЯХ

У давні часи це було. Людей тоді жило багачко як по селах, так і у давньому Путивлі. Річка Сейм тоді була широчезною та повноводною. Скільки човнів та кораблів по ній плавало! Різноманітної риби в ній водилося видимо-невидимо. А скільки купців заморських најджало тоді у Путивль із своїм товаром! На путивльському ярмарку та базарах можна було побачити все, що тільки твоїй душеньці забажається. Купуй собі, що хочеш, аби тільки грошенята водилися у кишені.

Частенько приїжджав до ринку зі своїм нехитрим крамом старий путивльський майстер Левон. Чого тільки не було на його возі: глечики, макітри, миски, мисочки, горщики, махотки, жбани, свистульки для дітлахів та багато інших гончарних виробів. Хоча й прізвище його було Гончаров, але рідко хто звав його так. Найчастіше люди кликали його просто Левоном, бо інших Левонів тоді й не було чути в нашому повіті.

Не завжди щастило Левонові на ярмарку та базарах розпродати свої речі. Бо в ті часи у Путивльському повіті багато майстрів займалися гончарством.

Одного разу восени вирішив Левою поїхати з дружиною до Рильська на ярмарок. Приїхали, а там і стати ніде, хоч додому вертайся. Відкрив полотнину Левон — стали підходити люди. Горщики його та глечики пішли у розпродаж одразу. Небагато часу минуло і віз залишився порожнім. У Гончарових повні кишені грошей. Левон навіть розгубився: що ж йому додому купити? А жінка й каже: — Давай, Левоне, свиню купимо!

— Ото так! — зрадів Левон.

Довго не вибирали. Яка сподобалась, за ту і гроші віддали. Привезли хівроню додому і до хліва пустили.

Навесні свиня та опоросилася. Дванадцять таких гарненьких поросяток привела. Біленькі, чистенькі тулилися вони до своєї свиноматки, а вона лежить собі і тихенько до них порохує.

Минув деякий час, підріс той поросячий виводок. Порадившись між собою, Гончарови вирішили, що вже досить: поросят — на базар, хівроню — на сало чи ковбаси. До базару почали готуватися ввечера. А рано-вранці дружина Левона відкрила хлів, щоб нагодувати поросят... Хлів був порожній. Боже ж мій! Що там зчинилося! Куди ж це вони могли подітися? Чи хто покрав? Чи хлів забули зачинити ввечері? Лається Левон з дружиною, тупотить ногами. А та припала до кута, молиться святим, сльози лє, аж серце заходиться. Що робити? Потужили-погорювали, та й заспокоїлися.

А свиня була дотепною. Відчула вона, що таке замислюється, підрила двері хліва і втекла зі своїм виводком туди, звідки її привезли.

Бігла вона, обминаючи ціла й ліси, щоб люди її не спіймали, а звірі не розірвали. І прибігла до самого Рильська аж На подвір'я до своїх колишніх господарів. Протоптала свиня із своїм поросячим сімейством стежку по полях і луках. Стежка була абияка, поганенька стежка: після дощу і снігу, грязюка, так що по ній не пройдеш — не пройдеш. Одним словом, свинячий шлях.

На давньому гербі міста Рильська зображено свиняче, рило, а шлях, що з'єднує Рильськ з Путивлем, по якому, згідно з оповідкою, бігла та свиня з поросятами, досі називається Свинячим шляхом.

Цією дорогою кур'єри возили пошту від путивльського воєводи до Посольського та Розрядного приказів через Рильськ та Севськ. Нерідко бувало, що цим шляхом навідувались і непрохані гості — кримські та ногайські татари, тому за Свинячою дорогою дуже пильно стежили путивльські сторожі.

Користуються цим шляхом і досі, надто влітку, коли є потреба швидко дістатися до Рильська.

